

Valsts augu
aizsardzības dienests

Sēklu un šķirņu aprites joma

Daiga Bajale

Sēklu kontroles departamenta direktore

14.02.2023.

Funkcijas

Sēklu sertifikācija un aprīte

Augu šķirņu aprīte

Augu šķirņu selekcionāru tiesību aizsardzība

Eiropas Savienības tiešmaksājumu un valsts atbalsta maksājumu administrēšana departamenta kompetencē esošajās jomās saskaņā ar normatīvajiem aktiem

Bioloģiskā lauksaimniecība

Ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšana

Starptautiskā sadarība

OECD sēklu shēmu tehniskās darba grupas un ikgadējās sanāksmes

ISTA ikgadējās sanāksmes

UPOV un CPVO Tehniskās Komitejas un darba semināri

Eiropas sēklu sertifikācijas aģentūru padomes (ESCAA) sanāksmes

Starptautiskās aktualitātes

- PRM ES regulējumu izmaiņas
- ES kataloga datubāzes pārveide/uzlabošana
- Digitalizācijas jautājumi
- Informācijas apkopošana un ziņošana EK sēklu jomā

Informācijas apkopošana un ziņošana EK sēkļu jomā

Eiropas Komisijas prasības 2022. gada 19. maija Īstenošanas regulu (ES) 2022/791, paredz jaunas informācijas apkopošanu un ziņošānu EK. Izriet no Krievijas iebrukuma Ukrainā 2022. gada 24. februārī un no tā sekojošiem traucējumiem pasaules tirgū. Informācija ir būtiska, lai spētu paredzēt pārtikas un lopbarības nodrošinājumu situācijās, kad ir vērojami traucējumi tirgū.

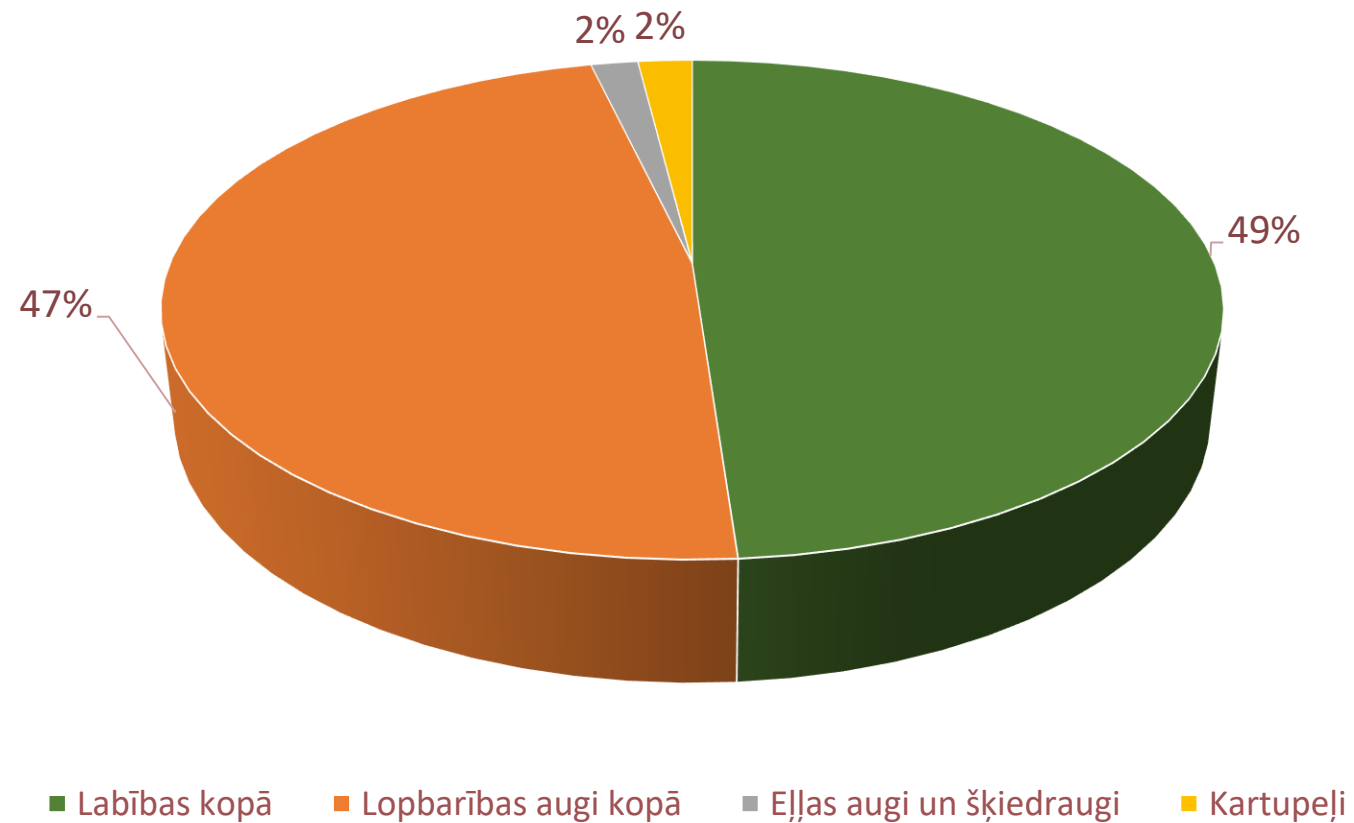
VAAD ir atbildīgā iestāde par sēkļu sertifikāciju un ar to saistītās informācijas apkopošanu, VAAD apkopos un nosūtīs EK informāciju par:

- sēkludzēšanas platībām, kas atzītas par atbilstošām sertifikācijas prasībām (15.11.)
- no sēkludzēšanas platībām, kas atzītas par atbilstošām sertifikācijas prasībām, novākto ražu (bunkuru raža), sēkludzētājiem informācija jāiesniedz līdz 30.11, Excel formātā
- sertificētu sēkļu krājumiem tirgotavās (15.02. un 15.07.)

Sēklaudzēšanas sējumu platības, ha

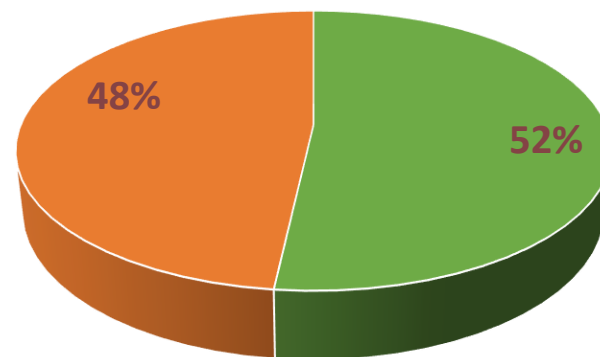

Sugu grupu sadalījums lauku apskatēs 2022.g., %

Labību sugu sadalījums 2022.g. LA

Labību sadalījums, %

■ Vasarāju labības ■ Ziemāju labības

Top 3 šķirne

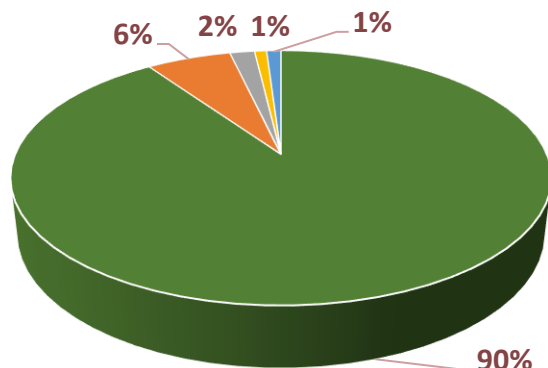
Ziemas kviešiem - Skagen, Fenomen un Edvīns

Vasaras kviešiem – Taifun Uffo un Robijs

Auzām – Galant, Kertage un Albi

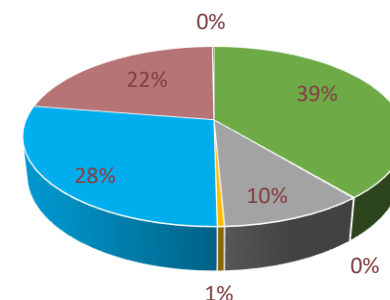
Vasaras miežiem - RGT Planet, Runner un Kristaps

Ziemāju labību sadalījums pēc sugu grupas

■ Kvieši ■ Mieži ■ Rudzi ■ Spelta kvieši ■ Triticāle

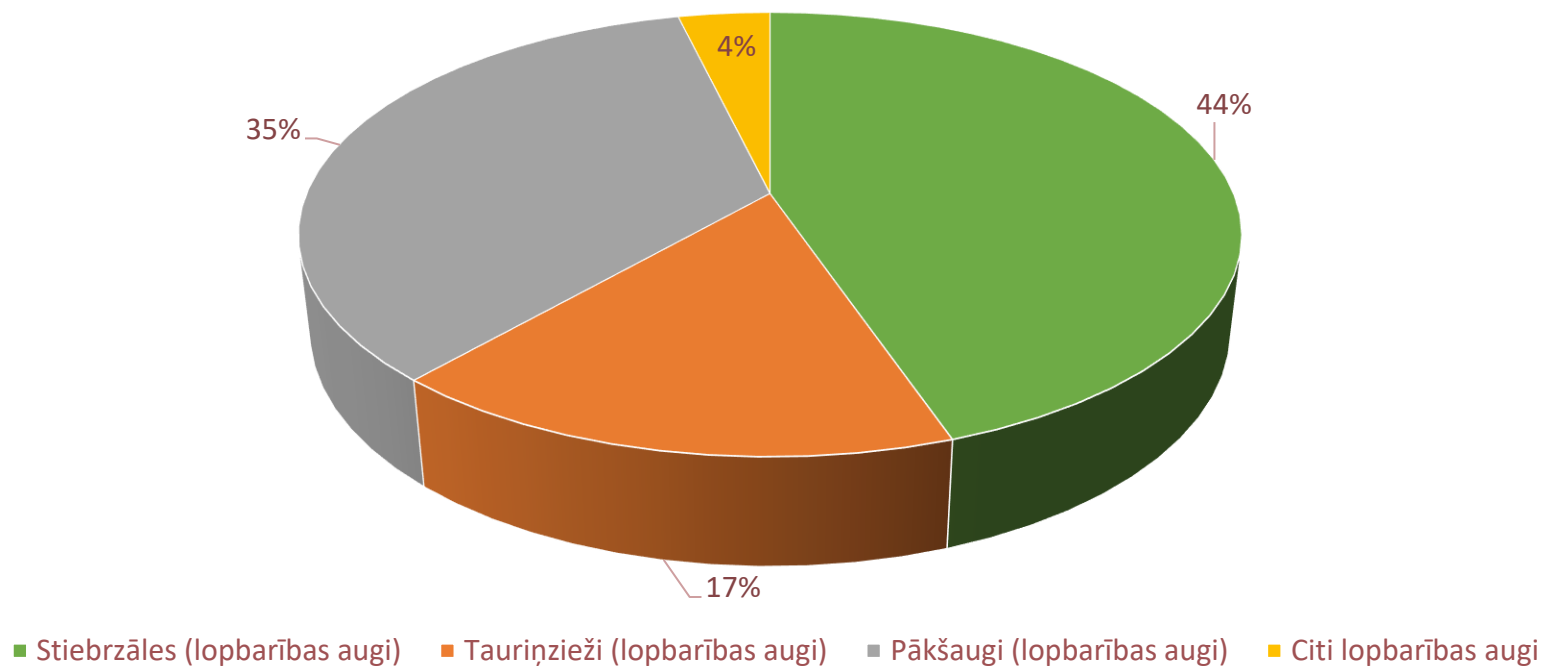
Vasarāju labību sadalījums pēc sugu grupas

■ Auzas ■ Cietie kvieši ■ Griķi
 ■ Kailgraudu auzas ■ Kvieši ■ Mieži
 ■ Triticāle

Lopbarības augu sadalījums 2022, %

Lopbarības augu sadalījums

Ganību airene – Casero, Merkam un Spīdola

Pļavas timotiņš – Jumis

Sarkanais āboliņš – Raunis, Jancis un Spurt

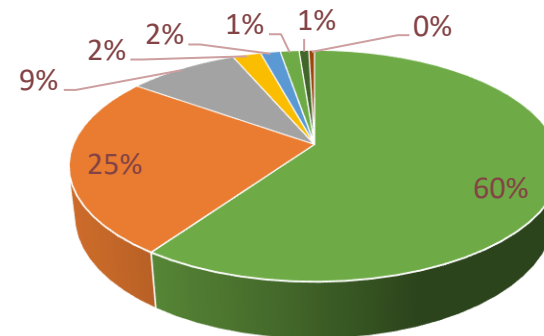
Baltais āboliņš - Merwi

Lauku pupas – Merkur, Boxer un Isabell

Sējas zirņi (baltziedu) – Trendy, Saxon un Ingrid

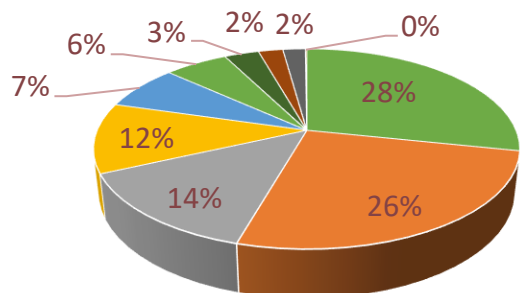
(sārziedu) – Bruno un Arkta

Tauriņziežu sugu sadalījums, %

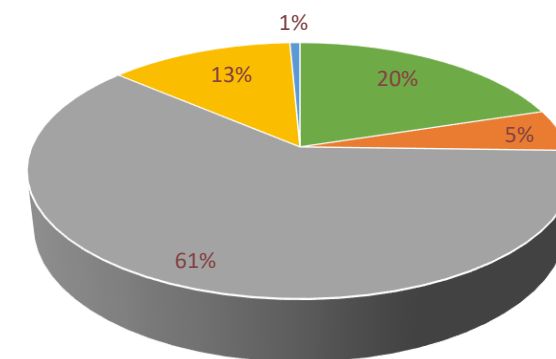
- Sarkanais āboliņš
- Baltais āboliņš
- Bastarda āboliņš
- Hibrīdā lucerna
- Sējas lucerna
- Inkarnāta āboliņš
- Sējas esparsete
- Austrumu galega

Stiebrzāļu sugu sadalījums, %

- Ganību airene
- Pļavas timotiņš
- Sarkanā auzene
- Pļavas auzene
- Niedru auzene
- Auzeņairene
- Hibrīdā airene
- Pļavas skarene
- Daudzziedu airene
- Kamolzāle

Pākšaugu sugu sadalījums, %

- Lauka pupas
- Sējas vīķi
- Sējas zirņi
- Smilts vīķi
- Šaurlapu lupīna

Latvijas Atvērto datu portāls <https://data.gov.lv/lv>

Latvijas Atvērto datu portālā pieejama sēklu aprites statistikas informācija

- [Sēklaudzēšanas lauku platības](#)
- [Kopsavilkums par sagatavoto sertificēto sēklu](#)
- [Augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšana](#)
- [Bioloģiskās lauksaimniecības sēklu datubāzes piedāvājumu kopsavilkums](#)
- [Konvencionālā pavairojamā materiāla izmantošana bioloģiskajā lauksaimniecībā ...](#) izsniegto atļauju kopsavilkums

meklētājā ievadot vārdu “sēklas”

data.gov.lv

Datu katalogs Apgūsti datu prasmes! Vadlīnijas Jautājumi un atbildes

Ievadiet terminus, kurus meklēt.   Aktualitātes Par portālu

Laipni lūdzam Latvijas Atvērto datu portālā!

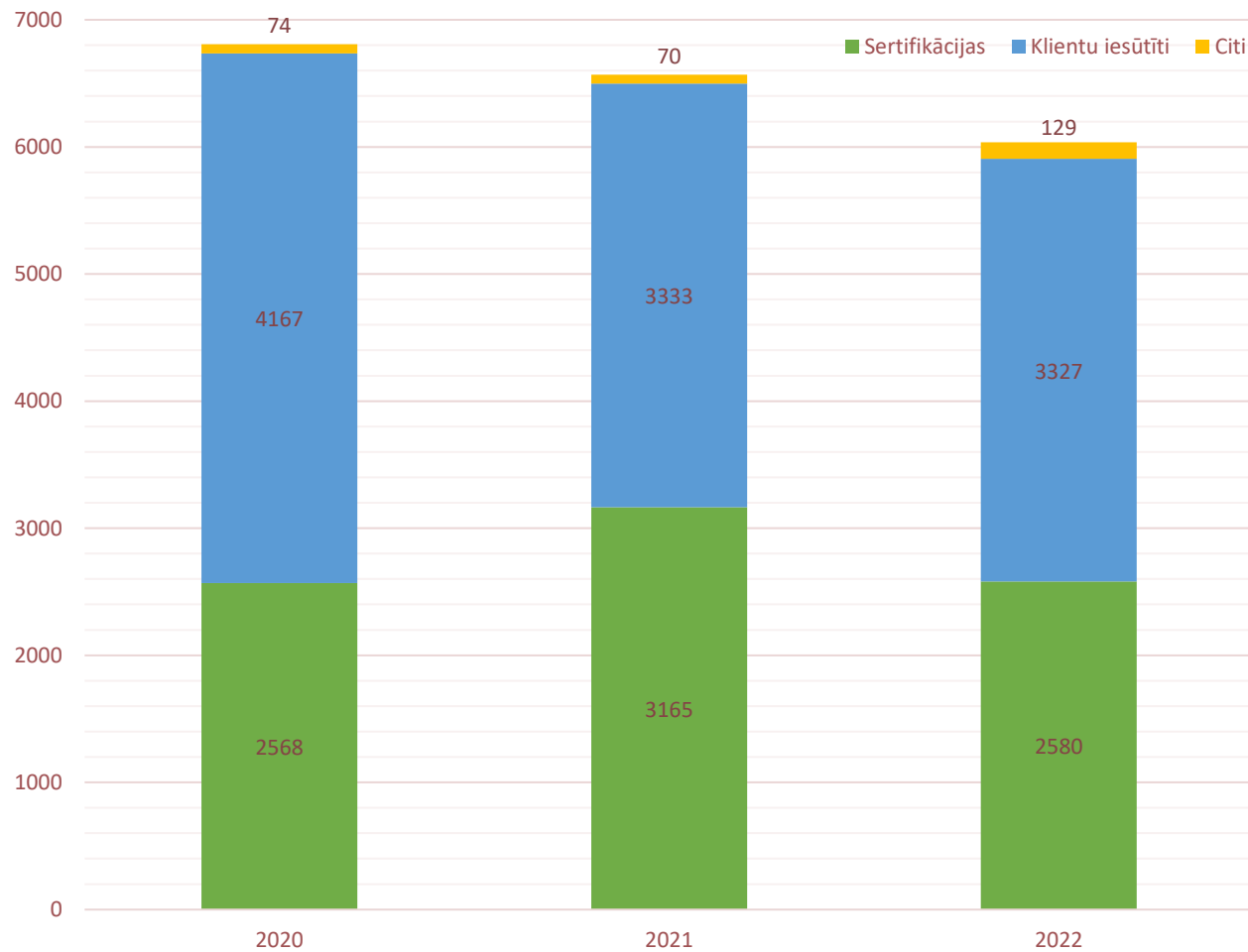
Aicinām iepazīties ar portāla saturu un iespējām! Portāla datu publicētāji ir valsts iestādes vai organizācijas, kas pilda valsts funkcijas. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, atvērto datus iestādes publicē pēc savas iniciatīvas.

535 DATU KOPAS **88** PUBLICĒTĀJI

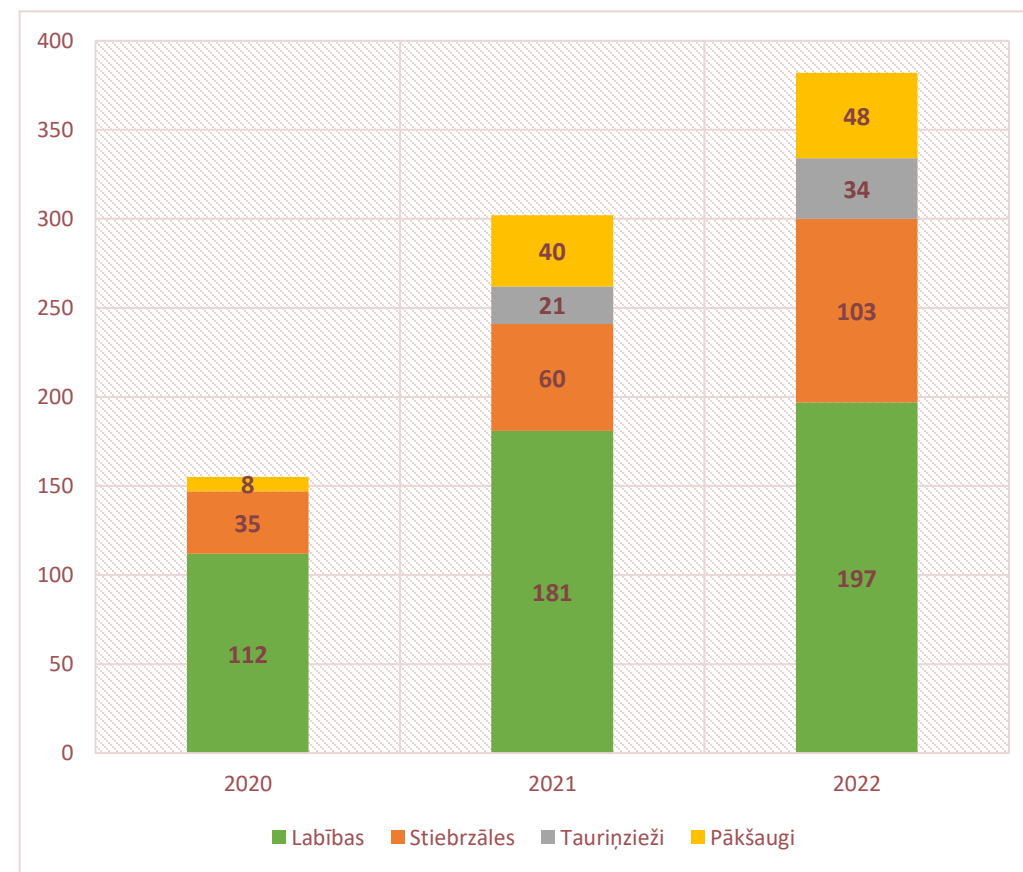
DATU KATALOGA KATEGORIJAS

Ārlietas	Ekonomika un uzņēmējdarbība	Enerģija	Iedzīvotāji un sabiedrība
Izglītība un sports	Kultūra	Reģioni un pašvaldības	Tieslietas, iekšlietas un drošība

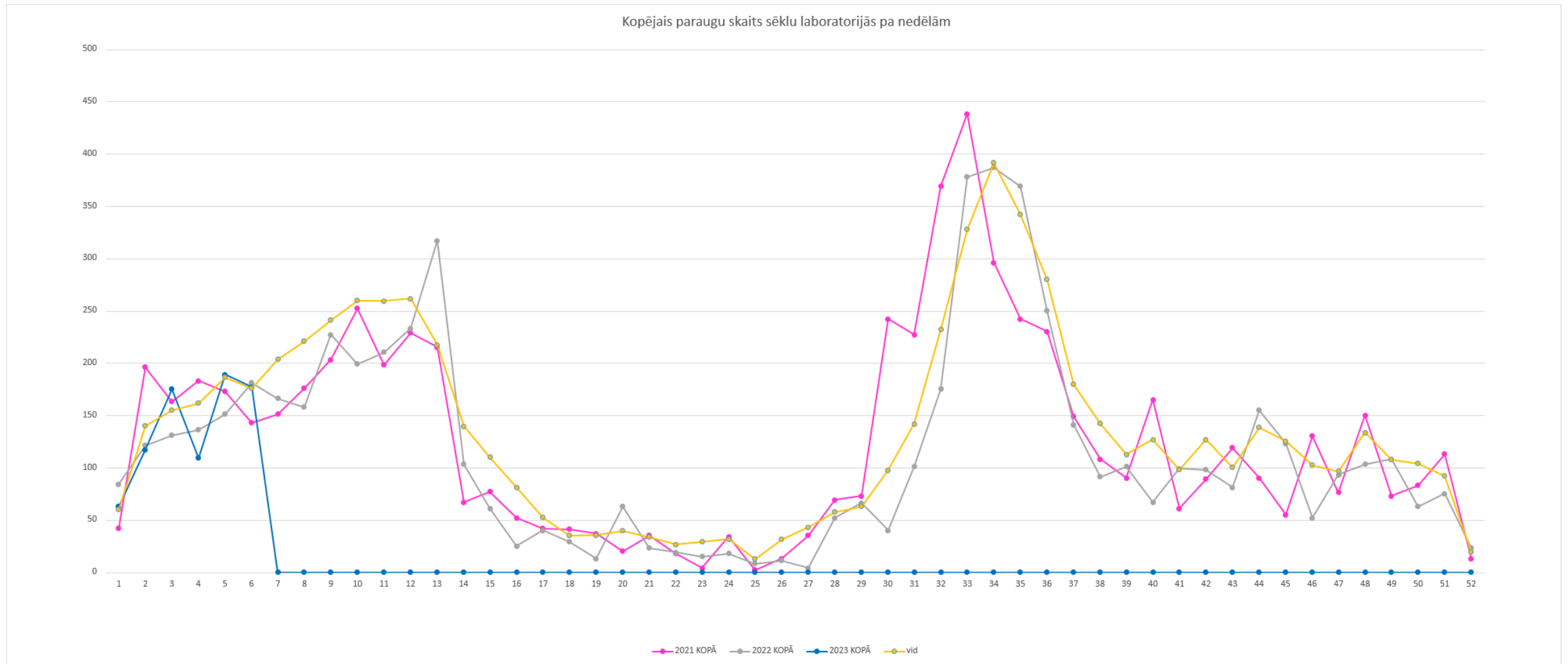
Sēklu paraugi, gab.

Izsniegto ISTA Sertifikātu skaits, gab.

Visās laboratorijās kopā saņemto paraugu skaits pa nedēļām

Lauku pēcpārbaude

Veikta 697 sēkļu partijām
2337 kontrollauciņos, 258
partijas 432 lauciņos
ziemāju labību sugām, 216
partijām 417 kontrollauciņos
vasarāju labībām un 223
lopbarības augu sēkļu
partijām 408 kontrollauciņos

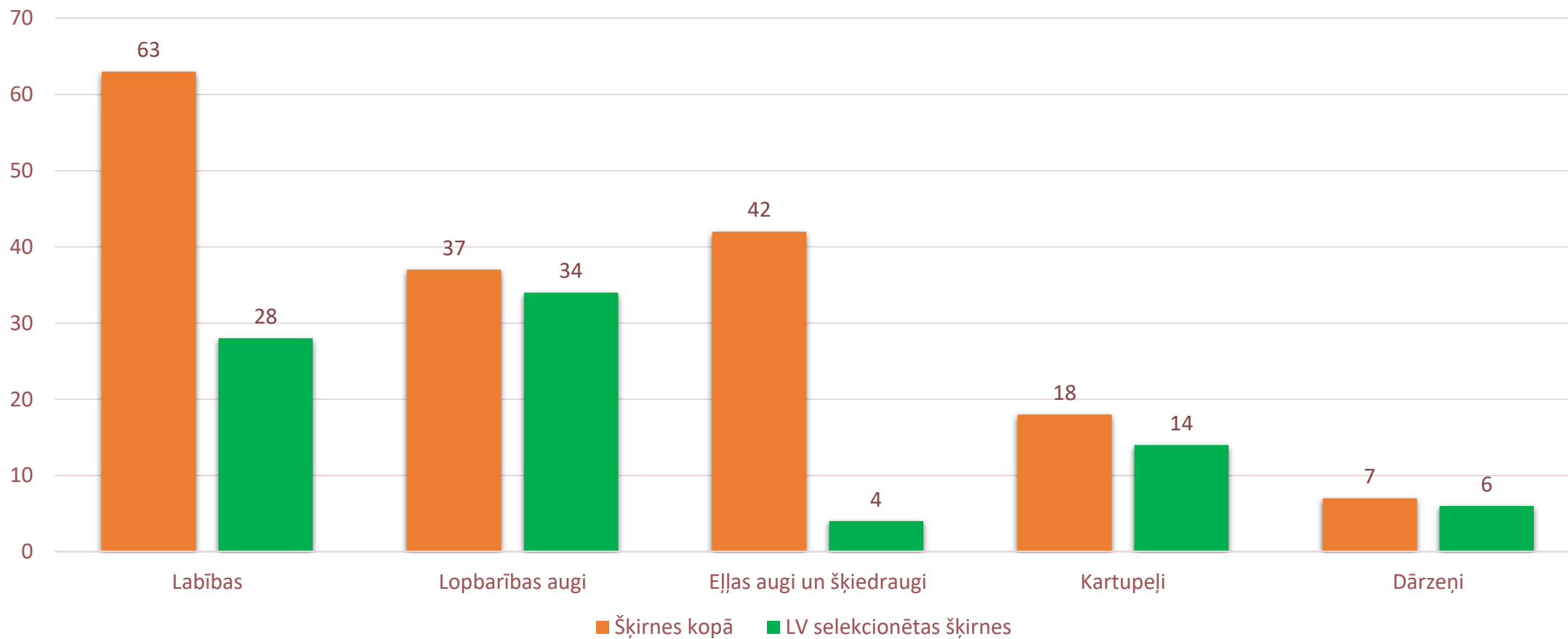
Uzraudzība sēklu aprites jomā

15 nelielo ES sēklu saiņojumu saiņotāju un lopbarības augu maisījumu sagatavotāju darbības uzraudzības pārbaudes.

14 operatīvās pārbaudes

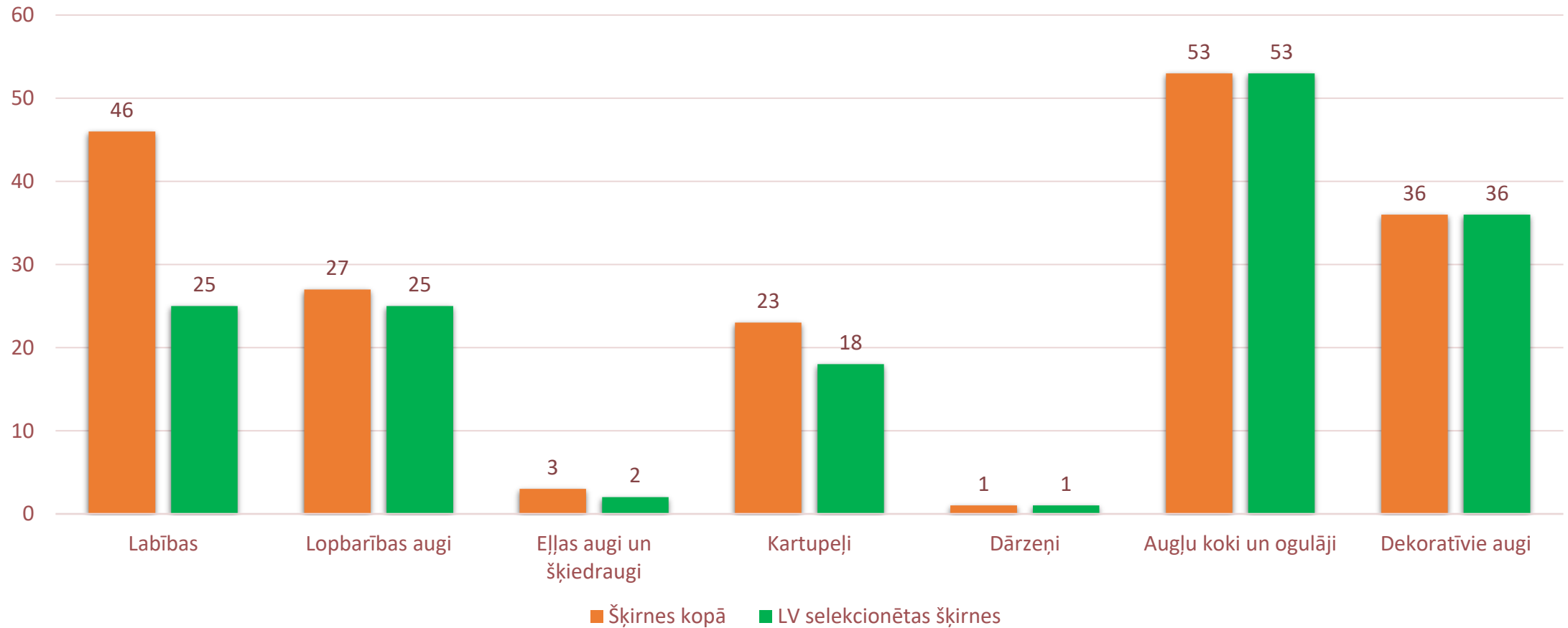
2022. gada veikta sēklu tirdzniecības uzraudzībai virtuālajā vidē (ss.lv, facebook grupas), 73 gadījumos veikta saziņa, skaidrojot NA prasības, kā arī uzsāktas divas APP lietas un piemēroti naudas sodi.

Latvijas augu šķirņu katalogs

Latvijas aizsargāto augu šķirņu valsts reģistrā iekļauto šķirņu skaits

Bioloģiskā lauksaimniecība

Izsniegtas 1551 individuālā atļauja sēklas materiālam un 38 atteikumi

14 individuālās atļaujas veģetatīvajam pavairojamajam materiālam

Kaņepju THC

50 paraugi
29 saimniecībās

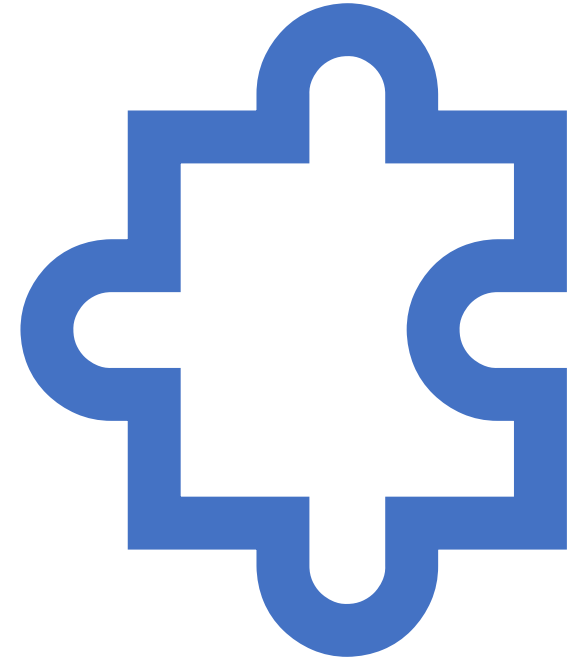

ĢMO uzraudzība

- 40 pārbaudes/40 paraugi
- Nacionālās bioloģiskā drošuma sistēmas attīstības plāna 2022. - 2026. gada ietvaros noņemti 40 paraugi ĢMO klātbūtnes noteikšanai. 2022.g. noņemtajos paraugos ĢMO klātbūtne netika konstatēta
- 2021.g. pieņemto lēmumu uzraudzība par aizliegumu audzēt krustziežu dzimtas augus invadētajos laukos 22 saimniecībās 85 lauki 843,34 ha platībā (kopā veiktas 26 uzraudzības pārbaudes)

Elektronizācijas

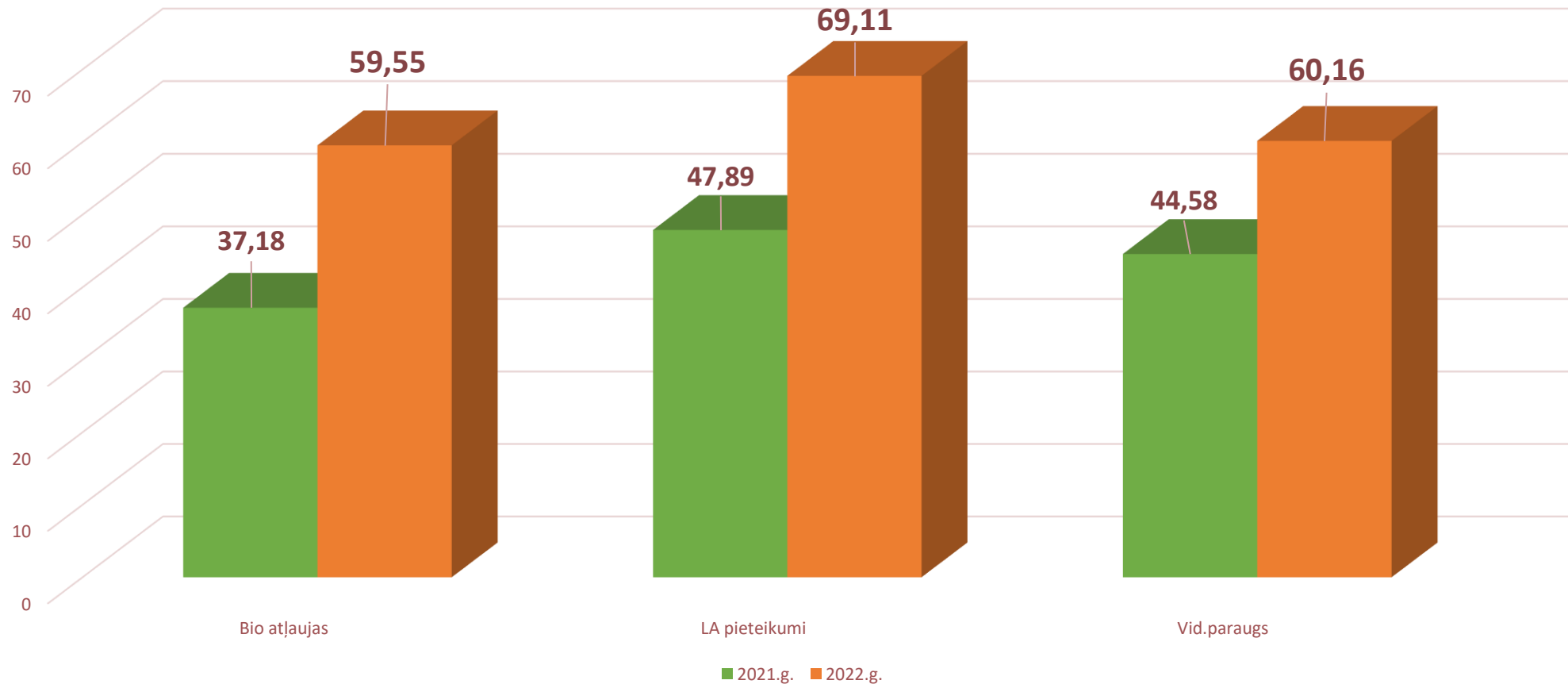
Elektronizētie pakalpojumi 2021.g

Sēklaudzēšanas lauka apskate

Vidējā sēklu parauga ņemšana, analīžu veikšana un etiķešu izgatavošana

Atļauja konvencionālas izcelsmes sēklu un pavairošanas materiālu izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā

Elektronizēto pakalpojumu klientu lietojamība, %

E-pakalpojumi zemkopības nozares e-pakalpojumu vietnē

- **E-pakalpojumu vietnes adrese:**
<https://epakalpojumi.zm.gov.lv/>
- Sīkāka informācija par to, kā uzsākt darbu e-pakalpojumu vietnē, pieejama ceļvedī "[Kā lietot e-pakalpojumu vietni](#)"
- Sīkāka informācija par to, kā e-pakalpojumu vietnē aizpildīt un iesniegt pakalpojumu pieteikumus, pieejama "E-pakalpojuma lietotāja ceļvedī" zem konkrētā pakalpojuma

The screenshot shows the website interface for 'Valsts augu aizsardzības dienests'. The main navigation includes 'Par mums', 'Pakalpojumi', 'Skaidrojumi', 'Aktualitātes', and 'Kontakti'. The page title is 'E-pakalpojumi'. A sidebar menu lists various services, with 'E-pakalpojumi' highlighted. The main content area displays three service cards: 'E-pakalpojumi zemkopības nozares e-pakalpojumu vietnē', 'E-pakalpojumi Lauku atbalsta dienesta Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS)', and 'E-pakalpojumi Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmā (KUVIS)'. The first card is circled in yellow, and its 'Skatīt vairāk' link is also highlighted.

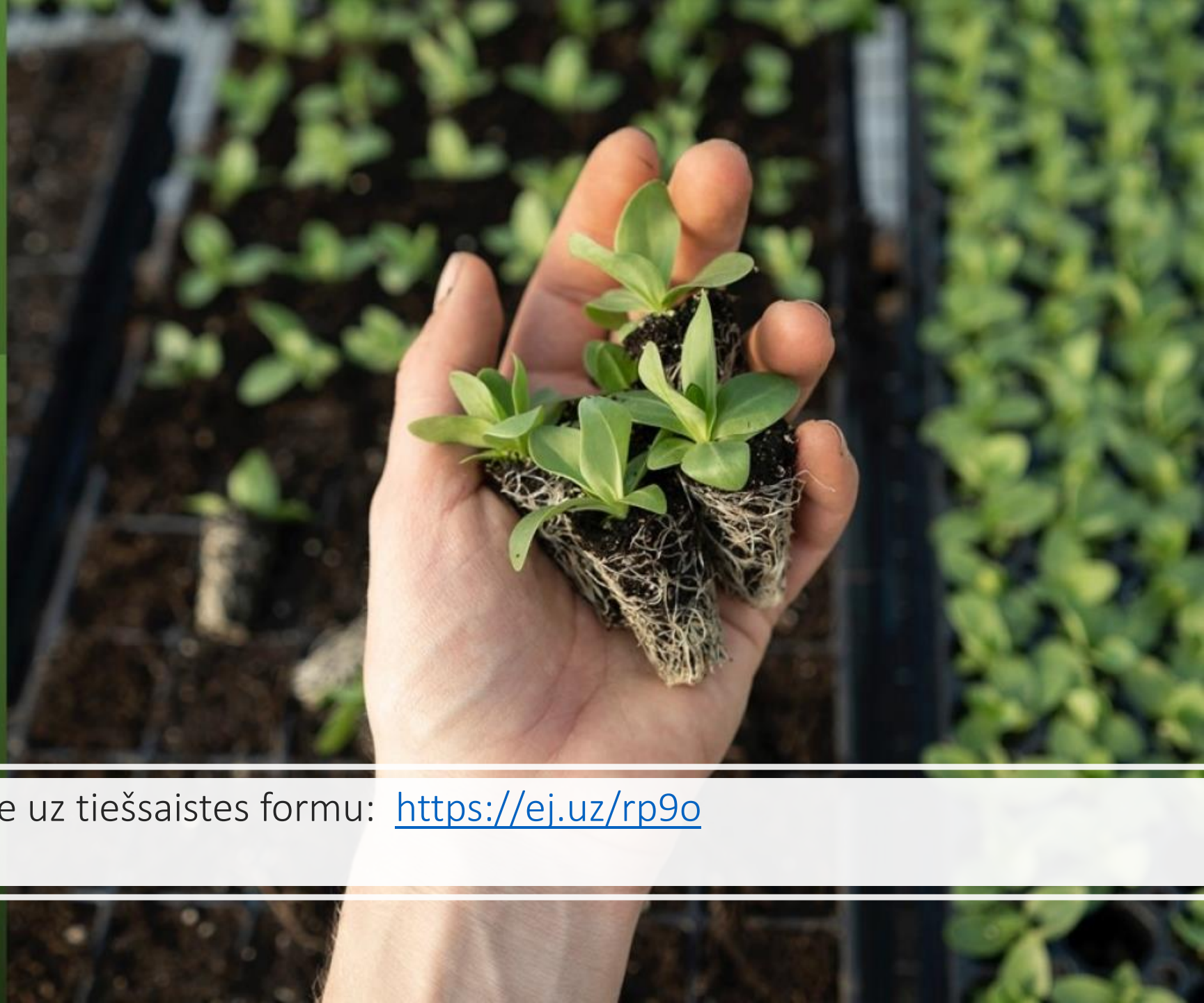

#BIOLOĢISKI

Ja bioloģiskajā ražošanā
esi izmantojis
konvencionālo
pavairojamo materiālu ar
vispārējo atļauju,

**AIZPILDI UZSKAITES
FORMU!**

Saite uz tiešsaistes formu: <https://ej.uz/rp9o>

2023. gada izaicinājumi

Sēkludzēšanas sugu klāsta mainība

Tirgus kontrole elektroniskajā vidē

Digitalizācijas jautājumos – klientu apmācība, iedrošināšana izmantot e-pakalpojumus

Cenrāža izmaiņu ieviešana

Darbinieku atrašana

Valsts augu
aizsardzības dienests

Paldies par uzmanību!

daiga.bajale@vaad.gov.lv

26465362

www.vaad.gov.lv

